Plafoanele de numerar – ce reguli noi sunt aplicabile în 2024?

Autor: Filip Justin Cucu, Junior Tax Consultant, Biriș Goran SPARL

Pe finalul anului 2023, plafoanele în numerar au fost subiectul unor modificări succesive, care au generat confuzie în rândul companiilor, în condițiile în care, prin Legea nr. 296/2023, Guvernul a încercat să micșoreze semnificativ valoarea lor, revenind ulterior asupra acestora prin OUG nr. 115/2023. În prezent, majoritatea plafoanelor în numerar și-au păstrat valorile aplicate timp de mulți ani, însă există și câteva modificări importante.

OUG nr. 115/2023, publicată în 15 decembrie, stabilește că vor putea efectua plăți din avansuri spre decontare în limita unui plafon zilnic de 5.000 lei/persoană. În schimb, primirile ori restituirile de împrumuturi sau alte finanțări efectuate de persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale, liber profesioniști, persoane fizice care desfășoară activități în mod independent, asocieri și alte entități cu sau fără personalitate juridică în relația cu persoanele fizice se vor efectua, indiferent de natura și destinația acestora, doar prin instrumente de plată fără numerar.

Pentru entitățile care nu respectă această obligație, amenda este de 25% din suma încasată/plătită, dar nu mai puțin de 500 lei.

Reamintim cu această ocazie că, pentru restul plafoanelor, valorile se păstrează așa cum au fost ele aplicate și în trecut: pentru plățile efectuate către magazinele de tipul cash and carry, plafonul zilnic total este de 10.000 lei,

pentru încasările efectuate de către magazinele de tipul cash and carry plafonul zilnic este de 10.000 lei/persoană juridică (și celelalte categorii asimilate) în timp ce pentru încasări de la o persoană juridică, PFA, II, IF, liber profesioniști, persoane fizice care desfășoară activități în mod independent, asocieri și alte entități cu sau fără personalitate juridică, plafonul zilnic permis este de 5.000 de lei/persoană juridică (și celelalte categorii asimilate).

Sunt, de asemenea, interzise în continuare încasările și plățile fragmentate de la/către o persoană, pentru operațiunile de încasări/plăți în numerar prevăzute mai sus, cu o valoare mai mare decât plafonul prevăzut, precum și fragmentarea tranzacțiilor reprezentând cesiuni de creanțe sau alte drepturi, dividende.

Tot în categoria practicilor interzise intră și fragmentarea unei livrări de bunuri sau a unei prestări de servicii, cu valoare mai mare decât plafonul prevăzut. Excepție de la aceste prevederi fac doar livrările de bunuri și prestările de servicii care se efectuează cu plata în rate, dar numai dacă sunt încheiate contracte de vânzare-cumpărare care să menționeze această modalitate de plată.

Noi reguli și pentru numerarul din casierie

În contextul în care modificările aduse plafoanelor erau extrem de limitative OUG nr. 115/2023 a corectat o lacună a Legii nr. 296/2023 prin care erau limitate semnificativ sumele de numerar în casieriile magazinelor mari. Astfel, noile reguli prevăd o excepție de la plafonul de 50.000 lei pentru magazinele de mari dimensiuni (supermagazine și hipermagazine), precum și pentru cele de tip cash and carry, așa cum sunt definite de OG nr. 99/2000, în sensul în care acesta este crescut la 500.000 lei.

Actul normativ definește „supermagazinele” și „hipermagazinele” care pot aplica plafonul de 500.000 de lei

în acest fel:

- Supermagazin – structură de vânzare cu suprafața medie sau mare între 1.000 m2 și 2.500 m2, utilizată pentru comerț specializat ori nespecializat, care comercializează mărfuri alimentare și/sau nealimentare, având drept caracteristici autoservirea și plata mărfurilor la casele de marcat amplasate la ieșire.
- Hipermagazin – structură de vânzare cu amănuntul, cu suprafața de peste 2.500 m2, utilizată pentru comerț specializat și/sau nespecializat, care comercializează mărfuri alimentare și/sau nealimentare, având drept caracteristici: prezența tuturor raioanelor, inclusiv a celor cu vânzători, case de marcat amplasate la ieșirea din fluxul de autoservire, sector de alimentație publică reprezentat prin una sau mai multe săli de consumație, amplasarea in zonele periferice ale orașului, în centrele comerciale ori în parcurile comerciale.

De asemenea, OUG nr. 115/2023 vine și cu o importantă clarificare, menționând că, dacă o societate înregistrează mai multe puncte de lucru sau sedii permanente unde sunt înființate casierii, analiza plafoanelor se va face individual, pentru fiecare casierie în parte.

Sumele excedentare plafoanelor trebuie depuse obligatoriu în conturile bancare

Noul cadru legal obligă societățile să facă analiza numerarului disponibil în casierii la finalul fiecărei zile, iar sumele care depășesc plafoanele zilnice trebuie depuse în conturile bancare în termen de cel mult două zile lucrătoare.

Depășirea plafoanelor este permisă numai în situații punctate în mod specific de legislație, atunci când sumele suplimentare sunt aferente plății salariilor și a altor drepturi de personal, precum și a altor operațiuni cu persoane fizice. Dar chiar și în aceste situații, există niște limitări temporale

suplimentare – sumele în discuție pot exista în casierie, peste plafoanele zilnice, numai pentru o perioadă de 3 zile lucrătoare de la data prevăzută pentru plata acestora.